

რუსეთი

რამდენიმე ახალგაზრდა კაცი გამგზავნულ რუსულ არმიისკენ ესრელ-წოდებულ მალა მღერისათვის მიმოსაღებლად. ეს ახალგაზრდანი დაპყრობილ მთაში ორს კვირამდე და ასურენ, რასაკე უმსანინავეს რასმე ჰნახავენ ქართველ საზოგადოებასთვისა.

* პატარა-ლიანების გეგმაზედ, გელმა მხარში, სოფელ კობლეთის ახლო, მთებში არის თუჩემ საბალახე-სამარ-გარი ადგილები, საცა საკმაოდ ბლო-ვად დაუღლი ცხვარი. ამ საბალახე ადგილის ერთი საკვირველი და უცნა-ური თვისება ჰქვს: როცა ცხვარი სძიას იქ ბალახს, კობლეთე გყვრის რაოდენი ნივთიერება, რომელიც კე-კისათვის არის ზედ მიფისული და კე-კისათვისა ბუყერიალეს და ელვარებს. ამითანა ბუყერიალა კბილები ჩვენ თითონა ენახეთ ჩვერის თვლითა. უფო-რად მიზენი ამ მოვლენისა არის თეი-სება იტყურის მიწისა. ყოველ შემ-თხვევაში საჭიროა მიქცეს ამ გარე-მოავლის მკურანე კაცების ყურადღებას, რამდენიმე კბილი ამ გვარ ბუყერიალა ნივთიერებით გარშემოკრული რედა-ქტაშიაღ მივიღეთ დასარწმუნებლად.

* როგორც გუერთიან გეგმობი-ნებში, ჩინაბატონის მოამრაველ-სახს-მართლოს კანცელარიაში დაჯარვულა ერთის საქმიან დაკუმენტი, ლიბერუ-ლი რამდენსავე ამ მანათლად. დაკუმენტი შეგებრდა სამოქალაქო დანას, რომელიც შესდგა ბნით თ. ე—ს და ყმ. რამ—ის შორისა. დაჯარვის საქმე უკვე გამოძიებისათვის გარდაუკით.

* ჩვენს ოპორტიუნისტ კორარს-ბონდერტ გუერის, რომ დაბა ოპორტი-რუს ქალაქ, რაკი ფოსტად გაუმართეს, აღარა უქირს-რა, რადგან თავის შესა-ფერად თითქმის ყველგვარი მოქუ-ბილია და მდებარეობს ხელს უწყარ თვის, რომ ფეხადვით წარმატებისკენ გემართოსა. ხალხიც საკმაოდ მსტუ-რებითა ამ ზოგულისა. ცხლა იქ თუჩე-მე ადგილობრივი მოხელეთა რიცხვი იმდენია, აღებ-მიმკეში ხალხიც ისე მზირია, რომ დაბას შეუძლიან საკუ-თარს სასტუმროსაკე გაუძღვდეს. ამი-

ფრანესკამ და მკლავი შემოპხვია წყურველ სადგურად.

მის მარჯვნივ კარგად თამა-შობდა: წელი სწორე ეკირა, სახე დაფიქრებული ჰქონდა, თავად ხე-ლიდგან არ უშეშებდა და თვალენი ფრანესკოს თვალისათვის მიფიქრე-ბინა. კულანს-ქარსებით ტრიალში დღესს კაბის არმიები მაღლა იწოდა და ფრიალებდა. ღონ ფრანესკო თამა-შობდა არც ისე გატაცებით და არც ისე დაღონებით, თავის ხასიათისამებრ, ყურსანი, დინჯი და დამშვიდებული იყო. ღრო გამოშვებით იღივებდა ხოლმე, თუმცა ამ ღიმილისათვისაც თავს ძალას ატანდა, ის ის ერთად-ერთი ყურადღება, რომელიც მხოლოდ მშვიდობისათვის თვალშია ყველა იქ მყოფ სიცივდის შვილათვის.

— რად ამბობთ, რომ ვითომ ქა-ლების განწირვაზე შეუძლებელი იყოს, თავადი შვილი? — დაეკითხა ახალგაზ-რდა ქალი მამინ, როცა ცხვა-თამაში უკვე გათავებულყო და უკანებ ბრუ-ნდებოდნენ ღონა კლარსთან.

— იმტომ — რომ თქვენ ცხოვრება რომანი გგონიათ, და რომანში ხომ ყველგვარს ლეკსად აწყობს და წყო-ბლიტობისად სიხარულს ოცნებას, ხე-სობას.

— და მწესნარება-კო, — უნახუნა ქალმა და ჩაფიქრდა.

ტომ სასტუმროს უკვე გაუშარათო, ამ ზოგულის იქითვე გაწვლელულ ავადმყოფობის ჩამიბრუნე არსად არის თურმე. ოპორტიუნის ჰუკეს საკუთარი ემბი და ჰუკეს თავისი აფთიაქი.

ერთ მანას სრისი კორესპონდენტი, რომ ამასა საკმაოდ წინადადებულ იჯა-რადარსა ჰქონდა აღებულ, ხორცილ-სალი და ახალი ჰქონდათ ოპორტიუნ-ლებს, მაგრამ რაც ახალი იჯარაობის დადგენა, მას შემდეგ ჩვენ რიგინი ხორცი ედარ გვიმოვიდა და ამიტომ ძალა-უნებურად სოფლებიდან ქა-რებს ენახებოდა, თუმცა ყველასათ არ შეგვიძლიან ასეთი ხარჯი გავქოროთ.

* გავით „ახალ მიმობილია“ — მი-კვითხულობთ, რომ ტვილისში ქალა-ქის დღეთა-საბუნდონაში წელს სწე-ვლა გაუთავებიათ 14 ქალს. ამაში რეა ქალს მიუღია უფროს ხელს-ნის მოწოდება და ექვს-კე — ქარგლი-ბინა. სწავლთ-გათავებულნი მოღვა-ითიანი: სამხის-ქალი — შვილი, რუსი-სა — ოთხი და ქართველისა — სამი.

ნარკვევა

(ფრანგ-გაგუებამდე)

გერმანიას მტერი ვერას აყვებს, ტუკია არ ეგებრება, უთუოდ მოაუ-დგოვებულაო, ამბობენ ზოგერთი-ნი და დასამტკიცებელი საბუთებიც მოკუკვია.

გავითი „Еженед., 6 Nov.“ ამბობს: გამკუტა, შანი, სეპედვე, აქსაგო, ეს დღინი მოვლენი და შერგებულნი მტერი გერმანიის სწორედ მაშინ დი-ხონდენ, როცა იმათ სიცოცხლე ისე სა-ჭირო იყო იმათ სამშობლოსათვისა.

შედავდებ გავითი განცხადების, რომ ამხელავ ჰუკეს დიდი მტრები გერ-მანიას, მაგრამ ისინიც ამ მოავლისა მო-აოვდ აღარ არიან, ან ზედ გავსდენ და ღლიდენ არიან ჩაგრილნილი: ხელნ-ქუ სასწავლებელ გავაყენეს გერმანიის სოფლებიდან, ცხტევი ზუდ არის. ჰედა ქვე, მამ რა არის!

ბუღალანესი არ ვიცით და გატკოვი-ტი დღეს სწორედ დიდი მტერიან გერმანიისა, თუმცა ამბობენ, რომ

ხოლო ბოლოს ინიანი ქალმა ასე ბეგრი რად ესტეკი, რად წამიბინა, რის რა უნდა მეთქვაო; თვალ-ნი მიიღო და მკრათლი ტურები მოკუბა. თუმცა თვალშიაღს ყველა ქალები საზოგადოდ სძულდა, მიწის დენი მისი ყურადღება მიიქცია და უკან მოახდდა. მისი დენი თავისეუ-რი ქალი იყო: ყოველთვის თურად იმობოდა, ყოველთვის ქორად ვარდ-გვირილს ყველის კონა ეკირა ხელ-ში, ყოველთვის მიმქრალი და დევი-ქრებულნი სახე ჰქონდა. დენში ძა-ლიანი, ძლიანი მდიდარი ქალი იყო და თუმცა „მზიანს ქვეყანას“ თავყნ-საც სძულდა, მაინც არ მისთხოვდა ჯეგლია არეცქოს, მდიდარს სიცილი-ველი, ხანგახალი შეგ-გერმანს. მისი დენი თავის მხარს-ქალიან ერთად „Piazza di Spagna“-ს მოწოდებულს ოთახებში იდგა და ინგლისის რელი-ზან დაწყობილი რომის კეთილშო-ბილ ქალბუნდელ ყველანი მჭურველო-ბდენი და სარლსა და ქომაცს უწყე-დენი და მოხდენილსა და წარწარს ქალსა.

გულ-ცივი, არა ქალბების არმიე და მიმდევარი თავადი შვილი ერთს ცნობის-მოყვარეობით დაე-ქრდა მისი დენის, იმის ნათელს თე-ლებში, ნახად ჩამოშვებულ წამჩამ-

ბისმარკს სრულიადვე არ ემინიან კარტიკოსა, რადგან გარკვეულს პოლიტიკოსად ან ადვია ეს მოავლა-წე და დღეს რომ მტერი იყოს, ხედა-ლი მგებობრბს თავის მეზობელს იმისდა მიხედვით, თუ რა ნაირი ქარი საიდან დაბჭკრისა.

დიდს ხანს იტრიადა ავად-ისტანის საქმეზე, ხან სად გამოიბ-ეკუდა, ხან სადა და მინც კიადე ბოლო მოეფო. ინგლისის აგენტი როჯერი და იმის ამხანაგები მოკრი-გებითა რუსეთის მიერ დანიშნულს აგენტს ავადისტანის გამმჯერდელს კომისიაში ზინთავიგეს ამხანაგები-თართ, გადაწყვეტითა, დაუბო-ღავებითა ეს საქმე და ამით შე-წყვეტითა რუსეთისა და ინგლი-სის შორის დგა სამხდვრის გავ-ლების თაბახზედ. ამჟამისავე და-კრულად მოედებოდა ამ საქმეს აფ-ელი, ორივე სახელმწიფოებანი რომ ამ შეჭვითა ტეხიდან ერთმანერთს, არა შენ დამითხად და შენი ბრეკენ წამათათვი, და არა შენა. როგორს რუსეთის დაუთმობ და, „Совр. Изв.“-ის სიტყვით,

ხოდა-სიცილი, რომლის გამოც ვერა რიგდებოდნენ ეს ორნი სახელმწიფოები და ერთმანერთს არ უმობდნენ, ცხლა აღადგინა სამშობლოსი ჩაირიგეს; რუსეთმა მიიღო ჰენედეს ახლო სარე-ვის საშობარი მიწები. მაშ, როგორც ხანას, რუსეთმა დიუბო ინგლისსა. — ეს დავა რუსეთს რომ მაშინ დიუბო ინგლისსათვის, როცა ვივებოს ხელა-შეგრულისა დაბჭკეცა და დაბჭკე-ცესალა ვერ გადაწყვეტილი არ იყო, ან აღიანისტანის ემის ახდელად მაშინს ელვაშეს ვერ არ აშლდნენ და არ დაბჭკეცესკინა ემის უღონობა, რე-ვის სასესტეს შესაბედდენ. ამ უმახ-ვი ანგინი უფვისს მასს, რადგან სერ დრემინდი ვოლუდ ვე-ცარელი წაღდა ლესამოდგან და ხელაბას ოსმალეთი-სას ვერ დაბჭკეცესკინა ხელა-შეგრულისა ეგებრბს საქმის თაბახზედ, რადგან რე-ვის იყო ამის წინადადებელი.

ავდინისტანის საქმეს თუმცა ასე იყო თუ ისე ბოლოდ მოეღდა და ამით მწყუდად დავა რუსეთისა და ინგლი-

ქეთუთობენი ვერაფერი ამოკითხა, მტერი იგივე თავადმა. თავადის აზრით, ყველა ქალბებს: შეგ-გერმენე-სა, ქეჩა-თმანებსა, ჯახ-საღად, აუდ-მყოფთა, — ყველას ერთად-ერთი სურ-ვილი აქვთ და მარტო იმის ნატობრბა, რომ რაც შეიძლება ჩქარა გე-თხოვდითო. რა საჭიროა მისი დენის სულს ეთარბის შეტყობა, რად-ღესაც ყველანი ერთ გვარად არიან მო-წყობილნი, ერთ-გვარი დარდი და ნა-ღელი აუჭებთო? რა უნდა ჰქვითო ქალის გულს, როდესაც ყველა ქა-ლებს ერთ გვარი სურვილი მოპკვრით ბოლმე ძვერასა და კანკლს? ვახა-ხოვარს ქალბებს, ნახს-მეტყველე-ბა აქეთ თუ სასტეკი, სულ ერთია; არ შეუძლიანთ გულში დაჭვრან რამე, რითული და მწევედ ხეზაზიდა. მწევე-დ რომა ტეცილი მხოლოდ იმ ქა-ლებსა აქეთ გულში, რომელთა-როდისმე ჰყვარებოდათ და ამ სიყვარუ-ლის გამო ტანჯვა გამოუტლიათ... მისი დენი?.. ინგლისელი ქალია, სა-ჭიროს, საბედის ეტებს და თან თავი ისე უქირბას, თითქმის ქმრის შერთვა არა მსურსო. სულელური რომანია, ისეთივე, როგორც ყველა ქალბის ბუთ ხოლმე ხაზოვადოდა, და სხვა არაფერი.

— საღამო მშვიდობისა, მისი დე-

ისი შორის სამხდვრის გატარების თაბახზედ, მაგრამ ბოლგარების სა-ქმის დასასრულს-კე ჯერ-ჯერობით დასაწყისი არ უნახს. ბოლგარებმა მთავრად პრინცი კობურგის ამირ-ჩიეს, მაგრამ ამ პრინცმა ჯერ ითე-ქმანა და ითეკმანა, რამდენჯერმე დავითნა თავის ვგარეულობის უკუ-რასს, პრინცს ენსტას, ცხრაჯერ-გამო-გამოზობა, გავაფხუდა თუ არა ეს სასიფათო ნაბიჯი, და ბოლო-ს-კე ვერა ჩაუფლან-რამე-მოაქცანდა, რომ დიდი სახელმწიფო-ფიანი წინადადებენი იანიან ჩემს მთა-ვრად ყოფნაზე და ამიტომ ჯერ-ჯერობით უნახს ვამბობა. სანტე-რესობა გიცოვდეთ, თუ რა თვადით უკურებდნენ დიდი სახელმწიფოანი პრინცი კობურგის ყოყმანს და გა-სუბედობას? იმ ამის მასუხად და ნა-ამბობას? „Морское Вѣдом.“ — ის ფილიპპოპოლიევი კორრესპონ-დენტე:

ინგლისის წარმომადგენელი ბალიან მხარულად არის და სისამოწოდ უნახს, რომ ბოლგარის საქმე უფრო და უფრო მწევედება და ჭიანჭრებს; ამისთვის უნდა ერთია; მოვა ბოლგარისა, თუ არა პრინცი კობურგის, თუმცა ამასა-ნავე ჯოსანი საჭიროდ ატყვებენ; ჩემ-თვის უფრო სისამოწოდ იქნებოდა, რომ ბატყმარტი ამირჩიანა, რადგან რო-გორც უნდა მიიქცეს, რა ლეკურისა-სე უნდა ეყნენ, მაინც სხვა გზას შევიღის ვერსად მიავტებო.

ავსტრიის წარმომადგენელს ბალიან მაგრად ეჭირა იგივე, მაგრამ მაინც ერ-თხელ წამოსცდა, რომ ყველგვარი ჰერ-ლინგე და მოყვებულნი; თვის სოფ-ლაევი-კე იხვის გზას დაეგება, როგორ-საც ჰერლინგეს უნებუნდა.

სამხადეგროვად, საღვანებით დიდი წინადადებელი იყო პრინცი კობურგის მთავრად ყოფნისა და პრინცი რომა დათანხმებულყოფა და ბოლგარების მთავრად ყოფნა ეყრსნა, უკუწველია ომი ასტყვებოდაო, — დაბუჯიოე-ბით გაიბნის გავითი, თუმცა ძნე-ვინამე ირწმუნებას და მისი დაბუჯი-თება დაბუჯიოებად მიიღება.

ზოი, — სიქე თავადმა და თავი დაეკრა; ტყობოდა, რომ მოსწყე-ნიდა და გული ვერ ვადეყოლებო-ბა.

— ლმერთმა მშვიდობა მოეკეთ, თავადო.

ღონ ფრანესკო წავიდა ღონა კლარის საძებნელად, რომ მახურკა გათავებინა და რამე ჰყვანე სიტყვა ერთხელ კლარასათვის, რადგან მისი დენისთან ათამასა და ამდენს ხანს დაბანდა. ტყუილად ეძებდა თავადი კლარას პალატო სუტრის ყველა დაბარბებში; ქალიდის — სათამაშო ოთახში იხედავდნენ მებედა კლარას მძას, ეფრინანდ დი-ნეროლას; სასტუმრო ოთახში დინანა კლარას ღელა, ღონ-ენა ოღმობია დი-ნეროლას; მხოლოდ ნახვერის სათის შემდეგ მიავნო კლა-რას; ღონა კლარა ხალხიებთ მო-ფენის პატარა სასტუმრო ოთახში იყო. ახალგაზრდა ქალი ძველს არე-გეშენდ ეფრადის მათი მოქარულს ასოებს დასტყურდა და სინჯავდა.

— ლათინური იცი, ღონ ფრან-ჩესკო? — ერთი სიტყვაც არ ვიცი. — მაშ რაღა იცი? — არაფერი. ადამიანის — შვილი არის ღროს არ არის ხოლმე საქმა-რად უეცი, გაუთალებელი, უწყე-ბი.

— ამას წინად უმალესად დადგე-ნილ იქნა, რომ პეტერბურგის უნი-ვერსიტეტი 1887 წ. სხვა სარწმუ-ნობასთან შედარებით გრავალია სა-რწმუნოებისანი მიღებულქმენ არა უმეტესს 3/4-საო. ამ ამასს დიდი ალიაკითა ატყენია პეტერბურგის გე-რაიეთა შორის. ბეგრი პეტერბურ-გის გრავალი თავის შვილს თავის გვერდულეე ჰზრდის და ცხლა-კე ან სულ ხელი უნდა ადლებინა თავის შვილს უმალესის სწავლის მიღებო-სავე და ან სხვა რუსეთის ქალბებს-ში გადასახლეს შვილის აღსარდ-ლად, ისეთს ქალაქში, სადაც უმალ-ესი სასწავლებელია დაარსებული. სხვა გზა ხსინას არსადამ არა აქვთ უმალესს. ამ გარდაწყვეტილების შემოღებამდე გრავალია სარწმუნო-ბისანი 30%, სწავლობდა თუჩემ პე-ტერბურგის უნივერსიტეტი სხვა სა-რწმუნოების მოსწავლეებთან შედარე-ბით.

— გავს „Киев. Слово“-ს გაუგო-ბისა, რომ უკანასკნელ მომენტ ბოლ-გარის თამაშობაში 75,000 მანათი-ანი მოგება ჰრებია კიევის არსენა-ლის მიხედვს ბ-ნს შუბინს.

— ოცლისას სამოსამართლო პალა-ტას ამას წინად სიმეფრავალომე გეუ-რჩევი ერთი საქმე დღემაციათა. სა-ნიკარის შეუთხიან იუზოვის საფოსტო კანტარის ფოსტმეტრის, აბრუკე-ნიის, გავს. „Дѣлится“ ის რედაქციონე, ამ გავითი კორრესპონდენტთა ყოფი-ლა დაბეჭდული და ამ კორრესპონ-დენტთაში აბრუკენიეწა ნათეკამი არის თურმე; გეგოლის ფოსტმეტრი-რიაოა. კორრესპონდენტად ყოფილა ამიტაკე ბანი ზინენყო, რომელიც მსტყუდა თურმე, რომ აბრუკენი-ჩი სხვის თურმეცხას ხსინს და კითხ-ვლობსა. მართლაც, დაუსტყევიბა ეს ბრალი ფოსტმეტრისა და პრაკუ-რარის მომინებისათვის უჭირავთქმას. თავგმა თხარა-თხარა და კატა გამო-თხარაო, სწორედ ისე მოპსვლია აზ-

— როგორ ცქელუკობთ და თავს გეწონებთ, თავადო!

— რა თქმა უნდა, რომ აგრე უნ-და ექნა. მაშ მის მიზანებით, ნუ თუ არ გამოვიყენო ჩემი უფლება.

ღონა კლარა ჩაფიქრდა, თავადის ქეთუთობენი სიცილი და უსანდოდ პირ-დაპირ დაწყო უტყუება.

— გვირათ ფიქრი, გვირათ ოც-ნება, ღონა კლარა, — უთხრა სიცი-ლით თავადმა.

ქალს სახეზედ გაჯარება დეცურა; გულ-მოსულს კლარას სახე აფრტოდა და ამაზედ ღონ ფრანესკამ უტყო-ბილია გაიციან. ყმაწილი-კე თუ ნელა იციანოდა, ისეთი ღამაში, ისე-თი დინჯი იყო და ისეთი გულ-წიფე-ლი ღიმილი უტყოდა სახეზედ, რომ ყველა სამოწოდელს დასტყურებდა ამ დროს იმის ყურებით; იმის სიცილი კაცს აჯარებდა და გულს სტყუებდა კიდევ ერთსა და იმავე დროს. შე-გერმანს ქალს, რომელსაც ამ ჩამ-დენისამე წამის წინად ლოკები წით-ლად უღვივოდა, ცხლა ფერი ეცე-პოდა; ქალის ხელენი უზროდა, გაუმე-ბრად ბრათობდნენ წითლის ფითე-ბის ღილს მარათს.

— თქვენა გცხელთ, ღონა კლა-რა, წავიდეთ აქედანაო, — სიქე თა-ვადმა.

